

Skötselplan för naturreservatet Lill-Furuön

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2018-05-27 om bildande av naturreservatet Lill-Furuön.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2. Reservatets syfte	2
3. Prioriterade bevarandevärden	2
4. Uppgifter om naturreservatet	2
5. Mål och åtgärder	3
5.1 Skog	3
5.1.1 Skogliga värdekärnor, 9010 Taiga.....	3
5.2 Marina miljöer.....	4
5.3 Kulturmiljövärden	4
5.4 Information och anläggningar	4
6. Sammanfattning av skötselåtgärder	6
8. Källhänvisning	7

Bilagor

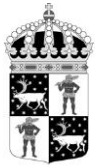
- A. Översiktskarta
- B. Skötselområden, information och anläggningar.

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Lill-Furuön**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets olika skötselområden.

Allt landområde inom naturreservatet utgörs av en privat fastighet, Furuöarna 1:8, medan vattenområdet är outrett. Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2. Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara ett skärgårdsområdes värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, stränder, havsbottnar och andra naturtyper, liksom landformer och jordarter ska få utvecklas naturligt. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte även att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling. Det kan dock bli aktuellt att genomföra naturvårdsbränning inom del av reservatet.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Stormfällningar och andra naturliga störningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder som uppstår spontant ska dock släckas.
- Fällning av träd undviks vid alla typer av åtgärder, förutom vid avveckling av främmande trädslag.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Eventuella bryggor eller andra angöringsplatser utformas så att störningar i vattenströmmar samt strand- eller vattenmiljöer minimeras.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

3. Prioriterade bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är naturskogen med dess stora biologiska mångfald samt öns höga värde som friluftslivsområde kopplat till både skog, hållor och strand.

4. Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Lill-Furuön
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	ca 25 km NO om centrala Luleå
Area:	ca 150 ha
Fastigheter och ägare:	Furuöarna 1:8, Privat
Sameby:	Gällivare skogssameby
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5. Mål och åtgärder

5.1 Skog

5.1.1 Skogliga värdekärnor, 9010 *Taiga*

Skogarna i reservatet varierar från lövrika gran- och barrblandskogar till rena tallbestånd. Gran- och barrblandskogarna har ofta ett stort inslag av torrträd och lågor av både barr och löv. Alla bestånd har formats av den brand som drog över ön för ca 100 år sedan. Efter branden har skogen städats, vilket märks mest i de talldominerade delarna, där det sannolikt fanns mest brandskadade träd att hämta. All skog är klassad som värdekärna.

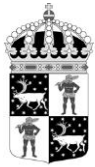
De skogliga värdekärnorna inom skötselområde A (Bilaga B) har i stort fått utvecklas fritt sedan i början av 1900-talet då man gjorde uttag efter branden. Säkert har det förekommit viss vedtäkt, men eftersom ön inte har varit bebodd är den sannolikt ganska begränsad. Den höga boniteten och höga lövinslaget gör att skogen har slutit sig och att det har skapats rikligt med död ved. Fortsatt fri utveckling bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena inom skötselområde A. Ett tallbestånd i öster bedöms vara en svagare värdekärna. Denna del utgör därför ett eget skötselområde där vi föreslår att man utreder möjligheterna till naturvårdsbränning (Skötselområde B, Bilaga B). Gränsen för skötselområde B är inte helt genomarbetad och kan behöva justeras inför eventuell åtgärder.

Länstyrelsens inställning är att skogsbrand generellt sett är mycket värdefullt ur naturvårdssynpunkt och skogen på ön är också präglad av brand. Reservatet domineras dock av värdekärnor med stort inslag av både lövträd och död ved, och sällsynta arter knutna till dessa. En brand som får löpa fritt över ön skulle riskera att minska dessa naturvärden. På grund av ovanstående, samt att reservatet endast omfattar ca 30 ha skogsmark, ska spontant uppkomna bränder på Lill-Furuön därför släckas. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att naturvärdena inom värdekärnorna ska *öka* genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt, med undantag för eventuell naturvårdsbränning inom skötselområde. Förändringar i

naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.

- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder inom skötselområde A.
- Möjligheten till naturvårdsbränning utreds inom skötselområde B.
- Avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatets värdekärnor.

5.2 Marina miljöer

Inga specifika marina inventeringar utförts inom reservatet förutom en översiktlig bedömning. Den marina miljön är i stort sett naturlig genom att den inte har påverkats av pirar, muddringar eller annan exploatering. Land- och vattenmiljöer kommer att förändras genom landhöjningen när området får fortsätta att utvecklas fritt. Här kan exempelvis utvecklas nya strandängar, lekbottnar och fågellokalerna vilket är värdefullt för hela reservatet då ekosystemen är starkt sammankopplade. I nuläget planeras inga specifika skötselåtgärder för det marina området.

Bevarandemål

- Ingående marina miljöer ska tillåtas att utvecklas fritt genom naturliga processer.

5.3 Kulturmiljövården

I reservatet finns två registrerade kulturhistoriska lämningar; resterna av en husgrund respektive en tjärdal (Bilaga B). Båda är från historisk tid. Det är viktigt att lämningarna bevaras och att särskild hänsyn tas till miljöerna runt dessa så att de inte skadas vid skötselinsatser. Røjning, avverkning av enskilda träd eller borttagande av stormfällda träd kan bli aktuellt om det krävs för att undvika skador på lämningarna eller för att tydliggöra lämningarna i samband med informationsinsatser. För att undvika skador på fornlämningar eller kulturmiljövården ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför en eventuell naturvårdsbränning. Om tidigare okänd forn- eller kulturlämning påträffas under åtgärd ska åtgärden avbrytas. Samråd bör även ske med berörd sameby innan en bränning aktualiseras.

5.4 Information och anläggningar

Reservatet är ett populärt utflyktsmål med sina branta klippor och sin fina och skyddade sandstrand. Lämpliga angöringsplatser är till exempel den sandiga viken på västsidan eller direkt mot klipporna vid lugna förhållanden. I viken finns en enklare eldplats i form av en större stenhög och några ihopdragna stockar som används att sitta på. Genom närheten till viken skulle det vara en fördel om den byttes ut till en av länsstyrelsen standardiserade eldplatser. På stranden i viken finns även minst en eldstad

i form av en enklare stenring. På ön råder inte eldningsförbud, men för att inte skapa onödiga långvariga spår efter brasorna är det inte tillåtet att bygga stenringar. Stenringar på öns stränder ska därför i möjligaste mån plockas bort. Mest prioriterat är detta vid viken i väster där mest folk rör sig. Observera att äldre stenringar längre upp på ön inte får röras då de kan utgöra gamla härdar/kulturlämningar. Ön saknar uppmärkta vandringsleder och bedömningen är att behovet är ganska litet med tanke på öns begränsade areal. En bit upp i skogen finns i anslutning till viken en privatägd mindre byggnad med tillhörande vedbod och torrdass.

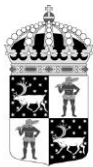
Ön är redan relativt välkänd bland båtfolk och lyfts fram i kommunens naturvårdsplan samt som utflyktsmål i kommunens bok om Luleå skärgård. Mängden dagliga besökare är förmodligen ganska liten; framförallt genom att den skyddande viken inte rymmer så många båtar. Genom naturreservatsstatus kan områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli ännu mer kända, vilket dock kan innebära ett förändrat besöksstryck. Behovet av vandringsleder och andra anläggningar behöver därför kontinuerligt utvärderas. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar. Om behov uppkommer och det bedöms vara förenligt med reservatets syften kan nya anläggningar för att kanalisera eller främja friluftslivet iordningsställas.

Skötsel mål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet.
- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets natur- och kulturmiljövärden och vad man bör tänka på vid besöket. Platsbunden information bör finnas på plats inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft.
- Skyltning ska vara ändamålsenlig, tydlig och aktuell samt i gott skick.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.
- Anläggningar ska vara anpassade till naturmiljön och hållas i gott skick.

Skötselåtgärder

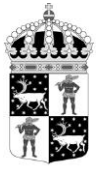
- En informationsskylt ska tas fram och monteras upp i närheten av den plats som anges i Bilaga B. Skylten ska utformas enligt gällande standard.
- Inför utsättning av informationstavlan ses möjligheten över att byta ut den provisoriska eldstaden mot en som är standardiserad av länsstyrelsen.
- Ta bort de små eldstäder i form av stenringar som finns i vid stränderna, framförallt vid viken på västra sidan.
- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Vid eventuellt naturvårdsbränning sätts skylt med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

- Löpande kontroller av att skyltar inom reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skylten.
- Kontroll av anläggningarnas skick ska ske regelbundet och eventuella brister åtgärdas vid behov.
- Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.

6. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2028
5.1	Skog	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
	Möjligheten till naturvårdsbränning utreds inom skötselområde B.	Snarast
5.4	Information och anläggningar	
	En informationsskylt tas fram och monteras upp vid den plats som anges i Bilaga B.	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Möjligheten att byta ut den provisoriska eldstaden mot en som är standardiserad av länsstyrelsen utreds. De små eldstäder i form av stenringar som finns i viken tas bort.	I samband med utsättning av informationsskylt
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skylt med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.	I samband med skötselåtgärd
	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
	Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns	Löpande

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2019-05-27

Diarienummer
511-1068-2015

NVR ID
2045772

8. Källhänvisning

Länsstyrelsen 2011

Data från fältinventering

Luleå kommuns naturvårdsplan 2010

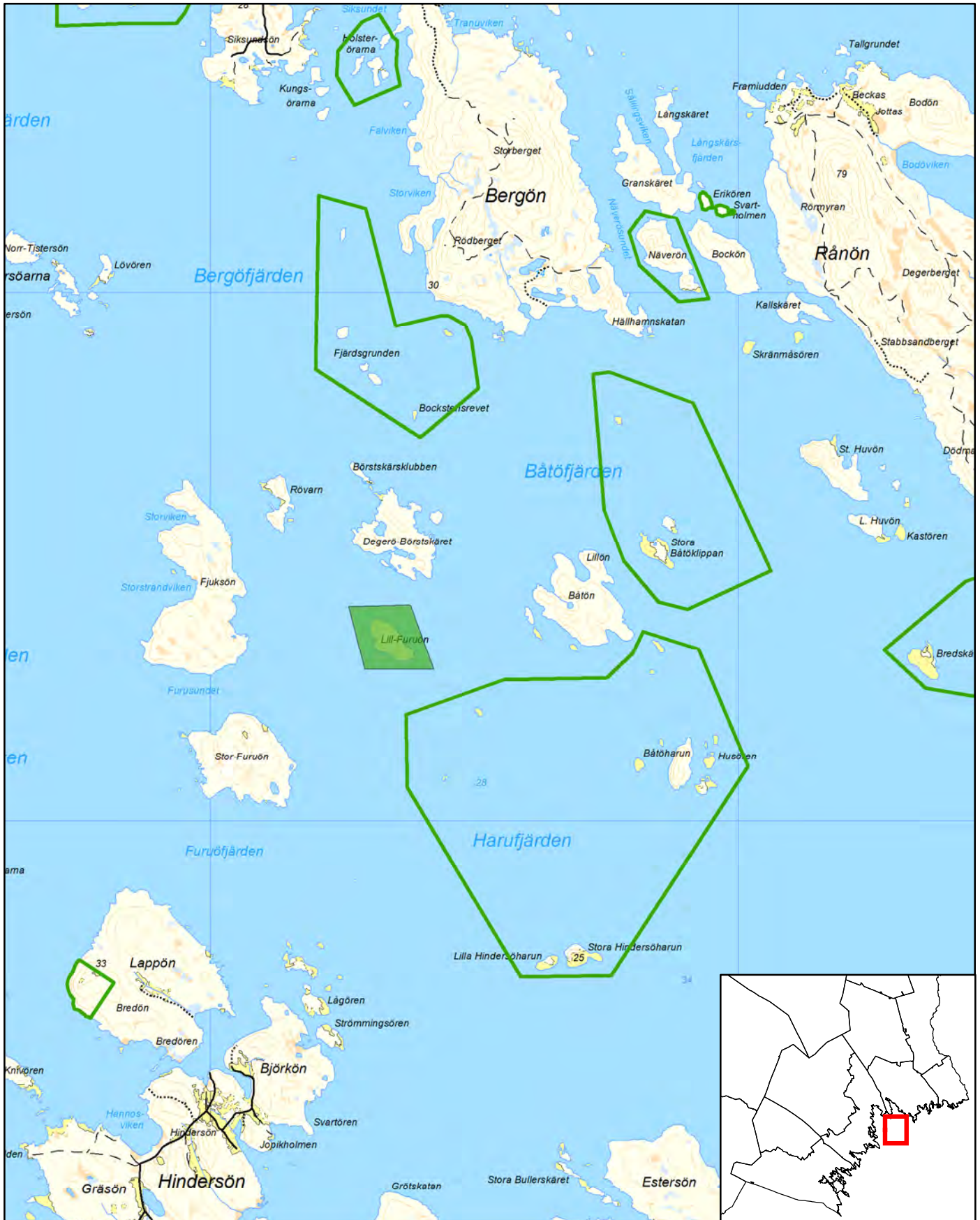
Artportalen

Naturreseptatet Lill-Furuön

Luleå kommun

Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptatet
- Övriga Naturreseptat

0 0,5 1 2 3 4 5 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-1068-2015

NVR ID 2045772

Bilaga B

Skötselområden, information och anläggningar

Luleå kommun

Skala 1:5 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Skötselområden
- Förslag_till_informationsplats
- Enklare eldplats
- Kulturhistoriska lämningar
- Koja som berörs av undantag A3

0 25 50 100 150 200 Meters
|-----|-----|-----|-----|-----|

